

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки та природокористування

ЗАТВЕРДЖЕНО
науково-методичною комісією
факультету економіки та
управління
ВНУ імені Лесі Українки
Протокол N 7 від 11.01.2022 р.

СИЛАБУС
Нормативної навчальної дисципліни
ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Підготовки магістра
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Економіка довкілля і природних ресурсів

Луцьк –2022

Силабус навчальної дисципліни ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
підготовки магістра у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051
Економіка, за освітньо-професійною програмою Економіка довкілля і природних ресурсів

Розробник: Стрільчук Р.С., доцент кафедри економіки та природокористування, кандидат
історичних наук, доцент

Силабус погоджено:
Гарант ОПП
Аналітична економіка

Костянтин ПАВЛОВ

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економіки та
природокористування**

Протокол № 7 від 28.12.2021 р.

Завідувач кафедри
економіки та природокористування

Олена ПАВЛОВА

І.Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Економіка довкілля і природних ресурсів Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 2021 / 2022
		Семестр 1
		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) Лабораторні 20год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 72 годин
ІНДЗ: немає		Консультації 8 годин
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

ІІ.Інформація про викладача

Стрільчук Ростислав Семенович, к.і.н., доцент кафедри економіки та природокористування,
моб. 38 050 918 4929, stirilchuk.rostuslav@vnu.edu.ua G315

Дні занять розміщено на: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Економічна оцінка природних ресурсів – це дисципліна, що розглядає грошове вираження народногосподарської цінності природних благ, екологічної комфортності життя, що визначається шляхом оцінки ефективності їх відтворення – охорони та відновлення екосистем, їх експлуатації, переробки природних ресурсів.

Об'єктом навчальної дисципліни «Економічна оцінка природних ресурсів» є концепції оцінки ефективності використання природних ресурсів: затратна, основу якої складають витрати на освоєння природних ресурсів, і рентна – ґрунтується на обчисленні народно-господарського ефекту використання ресурсів у вигляді диференціальної ренти.

Предметом навчальної дисципліни «Економічна оцінка природних ресурсів» є сукупність галузей господарства, що вивчають і використовують природні ресурси з метою вироблення, перетворення, передавання і розподілу економічних благ.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни – формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок у галузі управління раціональним використанням природних ресурсів, економічної оцінки і охорони довкілля, соціально-економічних аспектів природокористування і оцінки економічної ефективності нормативно-правових актів в сфері природоохоронного законодавства, а також економічного світогляду.

3.Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК14. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань, виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК15. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК15. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

Програмні результати навчання

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Схема курсу денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економіки природокористування						
Тема 1. Теоретичні основи економіки природокористування.	12	2	2	8	0	усне опитування. 4 балів
Тема 2. Поняття про природні ресурси	12	2	2	7	1	усне опитування. 4 балів
Тема 3. Методичні підходи до економічної оцінки природних факторів	12	2	2	7	1	усне опитування. 4 балів
Тема 4. Методичні підходи до оцінки окремих видів ресурсів	12	2	2	7	1	усне опитування. 4 балів
Тема 5. Методичні підходи до оцінки окремих видів ресурсів	12	2	2	7	1	усне опитування. 4 балів
Разом за модулем 1	60	10	10	36	4	max 20 балів
Змістовий модуль 2. Ринкова діяльність та державне регулювання економіки природокористування						
Тема 6. Кадастр природних ресурсів.	15	2	2	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Тема 7. Економічний механізм природокористування в Україні	15	2	2	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Тема 8. Сучасні проблеми ресурсовикористання в Україні	15	2	2	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Тема 9. Напрямки раціонального використання природних ресурсів	15	4	4	6	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Разом за модулем 2	60	10	10	36	4	Max 20 балів
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						max 60 балів
Всього годин / Балів	120	20	20	72	8	max 100 балів

5. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи студент, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття студентами практичних навичок щодо засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури товарного ринку, управління діяльністю підприємства в галузі просування, зберігання та продажу товарів і послуг, забезпечення потреб споживачів.

Для виконання роботи студент обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Теми самостійної роботи

1. Економічна оцінка природних ресурсів як наука.
2. Функції та методи дослідження.
3. Економічні закони та закономірності розміщення господарства .
4. Принципи та фактори розміщення продуктивних сил.
5. Структурний аналіз розміщення продуктивних сил.
6. Глобалізація та регіоналізація як закономірності розвитку сучасної економіки.
7. Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів.
8. Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території.
9. Природні ресурси сільськогосподарського виробництва та економічна оцінка.
10. Динаміка чисельності та складу населення.
11. Приріст населення та міграційні процеси.
12. Особливості формування та розселення сільського та міського населення та економічна оцінка.
13. Зайнятість населення та державна політика зайнятості.
14. Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів в Україні.
15. Паливно-енергетичний комплекс та економічна оцінка.
16. Гірничо-металургійний комплекс та економічна оцінка.
17. Машинобудівний комплекс та економічна оцінка.
18. Військово-промисловий комплекс та економічна оцінка.
19. Комплекс хімічної індустрії та економічна оцінка.
20. Лісовиробничий комплекс та економічна оцінка.
21. Будівельний комплекс та економічна оцінка.
22. Комплекс галузей виробництва непродовольчих товарів.
23. Комплекс соціальної інфраструктури та економічна оцінка.
24. Рекреаційно-туристичний комплекс та економічна оцінка.
25. Особливості розвитку та розміщення основних галузей сільського господарства.
26. Продовольчий комплекс.
27. Основні проблеми та перспективи розвитку АПК України.
28. Адміністративно-територіальний поділ та економічне районування України.
29. Етапи становлення регіональної економіки.
30. Еволюція теорій регіональної економіки закордоном.
31. Принципи та фактори регіонального розміщення продуктивних сил.
32. Закономірності формування регіонального соціально-економічного простору.
33. Економічне районування України та економічна оцінка.
34. Економічний потенціал регіону: сутнісна та структурна характеристика.
35. Регіональні особливості розвитку природно-ресурсного потенціалу України.
36. Регіональні особливості розвитку екологічного потенціалу України.
37. Регіональні особливості розвитку демографічного потенціалу України.
38. Принципи державної регіональної економічної політики.
39. Методологія державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
40. Адміністративно-правове державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
41. Економічне державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
42. Державне стимулювання соціально-економічного розвитку депресивних регіонів.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватись усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролі. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен, який передбачає оцінювання засвоєного студентами навчального матеріалу з навчальної дисципліни, на підставі результатів поточного контролю і модульних контрольних робіт.

Перелік питань на екзамен

1. Економічна оцінка природних ресурсів як наука.
2. Функції та методи дослідження.
3. Економічні закони та закономірності розміщення господарства .
4. Принципи та фактори розміщення продуктивних сил.
5. Структурний аналіз розміщення продуктивних сил.
6. Глобалізація та регіоналізація як закономірності розвитку сучасної економіки.
7. Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів.
8. Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території.
9. Природні ресурси сільськогосподарського виробництва та економічна оцінка.
10. Динаміка чисельності та складу населення.
11. Приріст населення та міграційні процеси.
12. Особливості формування та розселення сільського та міського населення та економічна оцінка.
13. Зайнятість населення та державна політика зайнятості.
14. Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів в Україні.
15. Паливно-енергетичний комплекс та економічна оцінка.
16. Гірничо-металургійний комплекс та економічна оцінка.
17. Машинобудівний комплекс та економічна оцінка.
18. Військово-промисловий комплекс та економічна оцінка.
19. Комплекс хімічної індустрії та економічна оцінка.
20. Лісовиробничий комплекс та економічна оцінка.
21. Будівельний комплекс та економічна оцінка.
22. Комплекс галузей виробництва непродовольчих товарів.
23. Комплекс соціальної інфраструктури та економічна оцінка.
24. Рекреаційно-туристичний комплекс та економічна оцінка.
25. Особливості розвитку та розміщення основних галузей сільського господарства.
26. Продовольчий комплекс.
27. Основні проблеми та перспективи розвитку АПК України.
28. Адміністративно-територіальний поділ та економічне районування України.
29. Етапи становлення регіональної економіки.
30. Еволюція теорій регіональної економіки закордоном.
31. Принципи та фактори регіонального розміщення продуктивних сил.
32. Закономірності формування регіонального соціально-економічного простору.
33. Економічне районування України та економічна оцінка.
34. Економічний потенціал регіону: сутнісна та структурна характеристика.
35. Регіональні особливості розвитку природно-ресурсного потенціалу України.
36. Регіональні особливості розвитку екологічного потенціалу України.
37. Регіональні особливості розвитку демографічного потенціалу України.
38. Принципи державної регіональної економічної політики.
39. Методологія державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
40. Адміністративно-правове державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
41. Економічне державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
42. Державне стимулювання соціально-економічного розвитку депресивних регіонів.
43. Проблеми економічної оцінки природних ресурсів в сучасних умовах.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 -81	Добре
67-74	Задовільно
60 -66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII.Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Хвесик М.А., Дорогунцов С.І. Екосередовище і сучасність. Т. 3. Економічна оцінка природного середовища. Кондор. 2006. 426 с.
2. Борейко В. І. Економіка довкілля та природокористування: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2011. 255 с.
3. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням: Підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. 759 с.
4. Андрижировский А. А. Энэргосбережение и э эргетический менеджмент. Мн.: Высш. Шк., 2005, 294с.
5. Сменковский А.Ю., Воронцов С.Б., Бегун С.В., Сидоренко А.А. Загроза енергетичній безпеці України в умовах посиленої конкуренції на глобальному та регіональному ринках енергетичних ресурсів. НІСД, 2012, 136с.
6. Ли Куан Ю. Из третьего мира - в первый. История Сингапура 1965-2000. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2019. 576 с.

Додаткова література

1. Борщук Є. М. Екологічні основи економіки. Львів: Інтелект-Захід, 2005. 310 с.
2. Данилишин Б. М. Економіка природокористування : підручник. К. : Кондор, 2010. 465 с.
3. Шевчук В. Я. Екологічне управління : Підручник. К. : Либідь, 2014. – 432 с.
4. Середюк Т.В. Організаційно-економічний механізм енергозбереження в промисловості: монографія. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2005. 154с.
5. Terentiev O. M., Prosiankina-Zharova T. I. The features of the predictive computing modeling power system load in terms of reforming energy market. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. – 31st January 2020. – Vol. 98, No 02. – Рр. 163–182. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/31292>

Інформаційні ресурси

1. Концепція реформування та розвитку лісового господарства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/208-2006-%D1%80>
2. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лют. 2015 р. No 156-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. No 13. Ст. 90. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19.5>
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова КМУ від 6 серп. 2014 р. No 385, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 20 груд. 2017 р. No 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>
4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року: проєкт постанови Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-zgromadskistyu/proekt-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-derzhavnoyistrategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku/>
5. Енергетика та енергетична безпека України |U.S. Agency for international development. URL: <https://www.usaid.gov/uk/ukraine/energy-energy-security>